

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

9 An paupri patienti extremam, vel grauem necessitatem liceat aliena
surripere, eaque consumere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

PUNCTUM IX.

An pauperi patienti extremam, vel grauem necessitatem, liceat aliena surripere, eaque consumere.

- 1. In extrema necessitate potest, si alia via succurrere sibi non valet.
- 2. An teneatur prius rogare diuites, ut sibi succurrant.
- 3. Non potest per vim à domino impediri, quin pauper sibi succurrat extreme indigens.
- 4. In graui necessitate plures consent inuito domino non posse aliena surripere.
- 5. Probabilis est oppositum.
- 6. Satis fundam. num. 4. adducto
- 7. Si proximus in eadem necessitate existit, non potest ab illa rem surripere.
- 8. Expenditur, an tenearis reddere debitum Petro, eo indigente equaliter.

IN extrema necessitate ferè omnes Doctores affirmant, si alia via sibi succurrere non potest, quia quilibet habet strictissimum ius, propriam vitam defendendi, & consequenter assumendi quæ ad hanc defensionem necessaria sunt. Item diues à quo alium pauper bona, habet obligationem ea ipsi donandi. Ergo non est præsumendus iniustus, vel saltem non erit rationabiliter. Adde omnia in illa necessitate facta esse communia ab auctoritate naturæ, eum ad conferendam hominum vitam ea produxerit, & sub hoc onere certis dominis tradiderit.

1. Dixi, si alia via sibi succurrere non potest. Nam si rogando amicaliter diuitem, ut succurrat, potest sibi prouidere, nullatenus licet ab eo bona clam auferre, quia nemini licet aliena surripere, cum propria per donationem habere potest, sic supponant omnes, & expresse notauit Coninch. disp. 27. dub. 10. num. 18. Lessius lib. 2. cap. 12. dub. 12. num. 66. vbi dicit omissionem huius conditionis non videri peccatum mortale, si scandalum abest, quia siue dominus concedat, siue non, potest accipere pauper sibi necessaria. Ergo est solum inordinatio in modo quæ non videtur ita grauis. Addit verò Coninch ab hac petitione non excusari pauperem, etiam si nobilissimæ familie sit, & valde pudeat mendicare; quia in tanta necessitate pudor ille inquit vincendus est, & aliquibus diuitibus necessitas manifestanda, præcipue cum huiusmodi necessitas non ex culpa euenire solet. At hoc durum mihi videtur, quia inde obligaretur pro remedio suæ necessitatis extremæ, grauem saltem libere, qualis est ab statu cadere mendicando, quod aliqui ita ægrè ferunt, ac ipsam mortem. Quare Lessius dixit virtum honestæ conditionis non teneri otiosum mendicare, fauet que Lorca 2. 2. sect. 3. disput. 39. membr. 1. num. 9. reputans eum esse in extrema necessitate, qui est in certo periculo ita decidendi ex honesto statu, ut non possit vitam sustentare, nisi discendo artem mechanicam, aut mendicando, quod licet verum non sit, probat tamen esse grauissimum malum. Ergo si ob vitandam grauem necessitatem potest proximus aliena surripere, poterit ob vitandam extremam, absque obligatione mendicandi. Quocirca solum existimo obligari posse pauperem vini, vel alteri diuiti secretò necessitatem manifestare, si probabiliter credat eos hac via esse succurosos; quia hæc manifestatio non videtur grauius inuoluntaria, neque grauius pudorem causare.

2. Hinc fit sic accipientem non posse à domino impediri, quod si impediat eum repellendo, iniustus est, & hanc iniustitiam potest accipiens propellere, etiam diuitem occidendo; si opus sit. sic Lessius lib. 2. cap. 12. dub. 12. num. 69. Coninch. disp. 27. dub. 10. num. 169.

3. In graui verò necessitate est inter Doctores controversia, an licitum sit aliena inuito domino surripere? Negare videtur D. Thomas 2. 2. quest. 66. artic. 7. & ibi Caietanus, Sorus lib. 5. de iust. quest. 3. artic. 4. Couarruuias regul. peccatum. part. 2. §. 1. n. 1. & supponit Suarez disp. 7. de charitate, sect. 5. num. 8. & fauet cap. si quis, de furtis, vbi imponit penitentiam furanti in necessitate graui: dicitur enim, si quis propter necessitatem famis, aut nuditatis furatus fuerit cibaria, vestem, vel panes, pœniteat tres hebdomadas, & si reddiderit, non cogatur ieiunare. Ratio autem est, quia pauperi non licet surripere, nisi in quantum diues obligatus est illi dare, aliàs esset bellum iustum ex vtraque parte, sed diues obligatus non est huic patienti grauem necessitatem dare, sed potest eo omisso aliam eligere. Ergo. Quòd si dicas id verum esse, cum dominus non habet bona, quibus possit omnibus patientibus grauem necessitatem subuenire, secus si illa habeat. Hinc sumo argumentum: Pauperi constare non potest diuitem habere bona superflua status, quibus omnibus egenis grauius succurrere possit, cum necessitates graues frequentes sint, imò contrarium debet præsumere. Ergo stante hac ignorantia non habet ius aliena surripendi.

4. Nihilominus probabilis censet patientem grauem necessitatem, si alia via succurri non potest, posse clam à diuite aliena surripere, sic docuit Nauarr. cap. 17. num. 5. Petrus Nauarr. Ferr. de Castro Sum. Mor. Pars. 1.

lib. 2. de reb. cap. 1. num. 574. Lessius lib. 2. cap. 12. dub. 12. num. 71. Valquez cap. 1. de elemosyna, dub. 7. num. 60. Coninch. disput. 27. dub. 10. num. 162.

Ratio sumitur ex contrario fundamento. Est enim iniusta diuiti obligatio ex charitate succurrendi culibet patienti grauem necessitatem, sicut patienti extremam, si commodè potest. Hoc autem sufficienter pauperi constat, si illi constet de sua graui necessitate, & de potentia diuitis, & ignoret, an alij pariantur eandem, secumque concurrant: iis enim conditionibus positis, tenetur diues succurrere, & in acceptis à paupere consentire. Ergo pauper accipiens non peccat. Quòd si de facto plures patientes grauem necessitatem concurrant, & cognita sint à diuite, quibus omnibus satisfacere non potest ex bonis, quæ sibi supersunt, sed solum vini, vel alteri, credo tunc non posse pauperem clam surripere, si ipsi non constet nolle aliis diuitem elemosynam impetiri, quia in tantum potest, in quantum diues tenetur. At in tali casu diues non tenetur ei elemosynam concedere, sed potest eam aliis seruare. Ergo. Neque obstat patientem extremam necessitatem posse à diuite clam necessaria surripere, etiam si plures alij similem necessitatem patientes concurrant, & diues non possit omnibus prouidere, quia ius conferuandi vitam, quia est nimis exemptum, hanc tribuit facultatem, neque vllus conuenit rationabiliter potest, quòd sic conferuare studeat. sic Valquez de elemosyna, cap. 1. dub. 7. num. 62. Fateor tamen ob hanc rationem etiam in graui necessitate esse probabile. Nam cum diues omnibus illis diuisim tenetur prouidere, qui præuenit accipiendo, iure à natura sibi concessio videtur uti.

5. Neque nostre sententiæ obstat, cap. si quis, nam, ut rectè explicat D. Thomas 2. 2. quest. 66. artic. 1. & ex illo Valquez dicto dubio 7. num. 67. Lessius lib. 2. cap. 12. dub. 12. sine Coninch. disput. 27. dub. 10. & alij. Loquitur textus, quando furtum commissum est propter necessitatem communem, non tamen urgentem, & grauem: cum verò dicitur, si restituerit, non ieiunet, indicatur duplicem esse furanti extra grauem, & extremam necessitatem penitentiam imponendam. Primò trium hebdomadarum penitentiam. Secundo ieiunium, quæ ieiunij penitentia restituendi statim non imponitur. Quòd si velis loqui textum de furante in graui & extrema necessitate, respondere debes. Primò peccasse sic furantem, quia indebitè alienam rem usurpauit, quia fortè rogando poterat obtinere. Secundo impostam esse penitentiam non ob peccatum, sed ob peccati similitudinem. Adde textum non esse Pontificium, neque ex aliquo Concilio desumptum, sed ex pontificali Theodorici Ratio autem, quæ illa sententia nitetur, satis ex probatione conclusionis nostræ dissoluta est.

6. Aduerto tamen primò, te non posse etiam in extrema necessitate constitutum, surripere rem alienam ab alio æquè illa indigente, quia tunc ipse non tenetur sibi dare, & ratione possessionis ius acquisiuit prælationis. Secundo aduerto rem valde pretiosam te non posse ab illo sumere, ut tuæ necessitati satisfacias, quia, ut supra dixi punct. 4. non tenetur diues cum tam graui iactura bonorum tuæ necessitati prouidere, quia id cedit in reipublice damnum.

7. Dices. Ergo debens ex furto Petro magnam quantitatem, tenetur cum tali periculo Petro reddere, si videat Petrum in æquali necessitate existere, quia retentio est primæ acceptionis continuatio. Si ergo non licet primò accipere, neque licebit acceptum retinere, concedit Lorca 2. 2. disp. 38. n. 11. quoties res debita Petro in specie existit, quia Petrus habet ius in specie am vendicandi, quò iure non videtur priuandus ob necessitatem possidentis, cum ipse ea æquè indigeat, & possessio iniusta non debet raproti prodesse, & domino nocere, & hoc mihi probabilis videtur, si verque creditor, & debitor in necessitate concurrant, neque prius debitor, quam creditor, consentit. Valquez de elemosyna, cap. 1. dub. 9. num. 71. esto censam satis probabile oppositum, ut affirmat Lessius lib. 2. cap. 16. dub. 1. num. 13. & Coninch. disp. 27. dub. 10. n. 171. Qui mouentur ex eo, quòd pro eo tempore cessat vis, & potestas dominij iure gentium introducta, & res sunt quoad vsum primò capientis, & possidentis. Sed responderi potest hoc esse verum, si capiat, si possideat iuste: at capiens, & possidens per furtum, non capiat, neque possidet iuste, neque tollit domini possessionem. Necessitas autem superueniens non potest facere, ut iuste possideat, si simul cum necessitate domini concurrat. Ergo.

PUNCTUM X.

An consumens rem alienam in necessitate, teneatur restituere, si ad pinguiorem veniens fortunam.

- 1. Ex quo pendeat resolutio huius difficultatis.
- 2. Si alienum habens ex contractu transferent dominium, teneatur secus si habeat alienum ex contractu non transferenti dominium.
- 3. Si ex delicto alienum habeas, communior sententia docet te esse obligatum restituere. Contrarium est satis probabile.

Resolutio